

TOVERI

Ennen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, A. N. KOSKELA, K. E. HEIKKINEN

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:
For 1 year \$3.75; For 6 Months, \$2.00; For 3 Months, \$1.25; For 1 Month 50c.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
1 vuosikerta \$3.75; 6 kuukautta \$2.00; 3 kuukautta \$1.25; 1 kuukausi 50c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
1 vuosikerta \$6.50; 6 kuukautta \$3.50.

Iltatuohista 40c palstatuunaita. Kuuilman-ilmotukset \$1.50 kerta ja muistoväryillä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hautaus- ja nimenmuuttoluotukset 25c kerta, naima-ilmotukset \$1.50 kerta, avioero-ilmotukset \$1.00 kerta. Selvotus ilmotukset seuraavaan hirttonalton mukaan palstatuunaita: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomenkieleksi.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa.
Telefoni: konttori 365, toim. 832.

Porvarien päämäärä

Lukuunottamatta sisäistä poliisimielivaltaa joka on kaikkialla voittamassa alaa ja tsaarivallan aikuisia venäläisiä sortoimenpiteitä, jotka kuuluvat poliisivaltion luonnollisiin menettelytapoihin, taistellaan nyt kaikenlaista työväestön järjestymistä ja työväestön vapautusta vastaan. Ollaan sodassa pienten kansojen oikeuksien puolesta, mutta samalla riistetään suuritakin kansoilla kaikki vapaus, kaikki jätettiin vapaudesta.

Englantini asevoimin ja hirttonaarin avulla "tyynnyttäneet" irlantilaiset, eikä tällaisillakaan "kansanvaltaisuuden esitajilla", jotka onnistuivat syöstämaan sotaan, ole ollut yhtään ainoaa sanaa sitä vastaan.

Canadian Forward julkaisee erään säädöksen, jonka kautta Englannin hallitus kielsi kaikenlaisen työväenliiton perustamisen alusmaissaan Länsi-Indian saarilla, selittäen kaikki sellaiset saksalaisten yllytyksistä johtuneiksi.

Ja siihen ollaan tulossa täälläkin. Mitäpä tällaisenkään työväestö enää voisi tehdä josta sillä on mitään hyötyä, ettei sitä heti julistettaisi poliisiturkkijain taholta saksalaismielisydeksi. Riittää kunhan toimi vain tähtää työväestön aseman parantamista ja siis tällaisista kapitalistiluokkaa vastaan, niin se on saksalaismielisyys.

Työväestön oikeuksien puolesta on käyty taistelua, eikä minkään muun. Järjestymisen on asetettava päivän kysymykseksi kaikkialla.

Luokkarauhan solmijat kokouksessa

Tämän maan luokkarauhan puuhajat kokoontuivat hiljattain Washingtonissa Amerikan Työväenliiton talolla. Siinä kokouksessa olivat edustettuina tämän maan rikkaimmat miehet ja järjestyneen työväen kiitkeät viholliset ja Canadian, Englannin ja Amerikan unionisten edustajat. Ja kaikki nämä edustajat neuvottelivat veljellisesti sopuinnassa "yhteisistä" toimenpiteistä sodan aikana.

Kapitalistit lupasivat olla alenattamatta työläisten palkkoja ja työväen "edustajat" puolestaan vakuuttivat, ettei lakkoja tulla toimeenpanemaan niin kauan kuin sotatilanne kestä. Kauniita lupauksia — jotka vaativat loppumattomia uhrauksia työväenluokalta, mutta kapitalisteille ne merkitsevät biljoonien dollarien voittoja.

"Työläisten on luovuttava aineellista voitoistaan ja työkenneltävä yhteisen suuren asian, maailman rauhan ja kansanvaltaisuuden säilyttämisen hyväksi. Samoin on työnantajien luovuttava voitoistaan kun on kysymyksessä näin suuri asia." Edellä olevien kahteen lauseeseen sisältyvä ajatus oli tuossa luokkarauhan solmijain kokouksessa

reschtenko oktobreista. Sosialistien erinäiset ryhmät ovat ottaneet niinkään viisi paikkaa. Kerenskij, tähänastinen oikeusministeri ja n. s. työryhmän edustaja on määrätty sota-asia ministeriksi, oikeusministeriksi tuli sosialidemokraatti Nikitin, työväenasiain ministeriksi sosialidemokraatti Gvosdjev, sotatarve- ja teollisuuden ministeriksi sosialidemokraatti Plechanov ja maanviljelysministeriksi sosialivallankoumouksellinen Tschernov.

Tässä yhteydessä on tarpeellista kajoa siihen kysymykseen, oliko periaatteellisesti oikein tahi väärin, että sosialistit suostuivat jakamaan edesvastuuta hallituksesta nykyisissä olosuhteissa. Me emme ole tilaisuudessa arvosteellamaan tätä puolta asiasta vieta, kun emme tunne tarkalleen eri luokkien voimasuhteita Venäjällä tällä nykyä. Myöskin näyttää siltä kuin kysymys hallitukseen menosta Venäjällä nykyoloissa ei mahtuisi normaaliolojen "ministerisocialismin" arvostelun puitteisiin. Maassa on nykyhetkenä kysymys lähinnä siitä, millaiset perusteet lasketaan maan tulevalle valtiolliselle ja yhteiskunnalliselle järjestelylle, eikä niinkään paljon siitä, mitä voidaan nykyhetkenä aikaansaada hetken tarpeitten tyydyttämiseksi. Lähin tulevaisuus tulee osottamaan oiko sosialistien hallitukseen menemisen takana sellainen voima, ettei tämä ministerisocialismin merkitys Venäjän työväenluokan yleisten luokkatoukkojen voimien heikentämistä.

Mutta tuossa hallituksen kokoonpanossa on joitakin merkittäviä seikkoja, jotka mieltäkiinnittävällä tavalla kuvastavat Venäjän tämän päiväisiä poliittisia virtauksia ja pyrkimyksiä sekä niiden voimaa.

Uudesta hallituksesta on tipunut pois professori Miljukov. Kun muistaa, että ristiriita työläisten komiteoitten ja väliaikaisen hallituksen välillä johtui siitä, että Miljukov omavallalla yritti tulkia Venäjää liittolaismaitten imperialistisen politiikkaan ja että työläiset heitti sen jälkeen pakottivat hallitusta julistamaan, että uusi Venenäjä ei tahdo olla missään tekemisissä imperialistien valloitus- ja voimankäytön kanssa, niin saattane pitää Miljukovin joutumista pois hallituksesta merkinä siitä, että hänen erikoisen räikeästi edustamaansa imperialistien politiikka on pysyvästi tuomittu Venäjällä. Emme tällä hetkellä tarkoin tiedä, mitä laji miehiä on uusi ulkomaanministeri. Meillä ei kuitenkaan ole syytä otaksua muuta kuin että hänet on velvoitettu virassaan noudattamaan juuri sitä politiikkaa, mitä rauhankysymyksessä edustaa työläisten neuvosto. Tämä kysymys näet on tärkeimpiä hetken kysymyksiä Venäjällä ja mahdotonta on otaksua, että työläiset olisivat suostuneet menemään hallitukseen muulla ehdolla kuin että väliaikainen hallituskin tässä asiassa asettui heidän kannalleen.

Työministeriksi nimetty тов. Gvosdjev on Venäjän sosialidemokratian tyypillisimpiä työväen- ja sotaväen edustajia. Merkinnekö sitten hänen nimityksensä sitä, että työläiset ottavat kontrollin työväenliikkeen johtoon ja työläisten järjestymistä koskevien kysymysten yli. Että myös oikeusministerin virka on siirtynyt varsinaiselle sosialidemokratilille, ja tietäkömmä sosialidemokraattien radikaalisemman siiven edustajalle, voitane pitää osoituksen siltä, että työläisten voima Venäjällä on kyllin suuri saadakseen muodollisen kontrollin valtiollaan oikeudellisen käytön yllä, jolla tietenkin on suuri merkitys vallankoumouksajanikin luokkaristiriidoissa. Sotatarve- ja teollisuuden ministeriksi nimitetty Venäjän sotaväen johtaja Plechanov (tähänastinen raha-asia ministeri) Shingareff (tähänastinen maanviljelysministeri), kauppa- ja teollisuusasiain ministeri A. J. Kononov, liikehenkimist. Nekrasov (jäänyt entisen toimeensa). Näistä lienevät Kononov ja Nekrasov liberaaleja eli n. s. "kapitalistien" ja Shingareff sekä Te-

disyuntien perustamista. Juuri sosialivallankoumouksellisten agitatioon on suositellut talonpoikien maattouksikysymyksen ratkaisua yleensä tavalla, joka on täydellisesti ristiriidassa kaikkien kapitalististen perusteiden kanssa. Ja tämän ryhmän radikaalisimmin ja toimivimpia jäseniä on aina ollut juuri Tchernov, Venäjän uusi maanviljelysministeri, jonka tehtäväksi lähinnä jää maatalouskysymyksen järjestely. Hänen nimityksensä ministeriksi saattaa merkitä sitä, että Venäjän porvaristo havaitsee itsensä voimattomaksi vastustamaan maattouksikysymyksen vaikutusta yhteiskuntajärjestelmää muuttavalla tavalla, — mutta yhtä helposti se saattaa merkitä sitäkin, että kytkemällä kommunistien maatalousohjelmien huomattuimman edustajan valtiollaan mastoon, pakotetaan häntä ja hänen ryhmäänsä mukautumaan porvarillisen valtion vaatimuksiin.

Jännityksellä odotamme asioiden kehitystä Venäjällä. Askeleen hallitusmuutos kuuluu niihin suuriin vallankoumoustahtoihin, jotka, kuten esim. direktoraatin muodostaminen Ranskan vallankoumuksen aikana, antaa uuden käänteen tapahtumille. Tulevaisuus vain voi osoittaa miin suuntaan tämä käänne tehdään. — Raiv.

SIELTÄ ja TÄÄLTÄ

Toukokuun Säkenet

Ilmestyvät muutaman päivän kuluttua. Sisältö on erittäin monipuolista ja arvokas. Kirjoituksia ja kuvia elämästä eri aloilta.

SANTERI NUORTEVA kirjoittaa arvostelevan katsauksen AMERIKAN SOCIALISTIPUOLUEEN KONVENTSIONISTA. Jokaisen työläisen on tutustuttava tähän kirjoitukseen, sillä se sisältää kuvan Amerikan sosialistipuolueesta nykyisillään.

"VALLITSEVA VALHIE" on E. PARRAKSEN mieltäkiinnittävä tutkimus. — AATTO kirjoittaa huvittavasti ja samalla opettavasti "JOS PA JAKSAISIMME JOUTAVAT AJATELLA".

HIJOPPI ROTILAINEN on pitkästä alkaa taas laaduttamassa kirjoituksiaan. Tässä numerossa julkaistaan Hijopin matka kirjoitus "SYLLINEN", jossa selostetaan surullisen kuuluisan Tuomas Petteri Tyhjäsän vanhimman pojan, Matti Ahtijäsen, elämäntarinan tällä Amerikan maanmaalla.

"KULLAN-ETSIJÄIN TARINOITA ALASKASTA" kirjoituksensa lähettävä vanha tuttavamme ANTTI LEMPINEN terveisiltä Alaskan perukoilta, kertoo suomalaisstakin kullankaivajista huvittavia huomioita.

KONRAD LEHTIMÄKI kirjoittaa "paakarien" vapaahetken vietosta kertomuksestaan "VAPAAPÄIVÄ". Useita kuvia on kertomuksen liitetty. Tällä kertaa Lehtimäki osoittaa meille kertomustapansa muillakin kuin sota-alalla.

"OPPIKURSSI SOCIALISMISSA" julkaistaan 9:s osa. KATSUAUS-OSASTOSSA kosketellaan Venäjän vallankoumousta ja Saksan tapahtumia.

VALLANKOUMOS-RUNON Venäjän tapahtumien muistolle on kirjoittanut KOSKI KAATRA. — AKU PIVIÖ runoilie "1917 TOUKOKUUN" KUVIA on sellita aloilla.

"SÄKENET" on jokaisen tilattava, sillä se on arvokas kuukaust-julkaisu, joka vuosikausiksi säilyttää meille tietoja tärkeiltä aloilta. Tilaushintakin on halpa. Vain \$1.50 vuosikerta. Tilauksia "Säkenet" myös Suomeen tuttavillenne ja omaisillenne. Suomen sensuuri ei enää pidä Säkeniä. Suomeen Säkenet maksavat \$1.75 vuosikerta. KIIREHTIKÄÄ TILAUKSIANNE. Kaikki puolelhetet ja asiamiehet vastaanottavat tilauksia.

Pitkäperjantain teksti

Suomessa on järjestynyt työväki alkautu taistelu kahdeksantuntin työpäivän puolesta ja kuten ainakin ovat porvari ja papisto vastustaneet kaikkia järjestyneen työväen oikeudellisia vaatimuksia, niinpä nytkin he taistelevat kynsin hampaan kahdeksantuntin työpäivän vaatimusta vastaan. Eräissä pyhäpäivissä pitäjässä oli pappi ottanut pitkäperjantain saarnaohjelmansa 8-tuntin työpäivävastustuksen vastustamista Puhuttuaan ensin puurot ja vellit sekasin, sanoi hän, että yhteiskunnan sivistymättömät tahtovat orjuttaa meidät sivistyneet, vilkkaat merkitsevästi erästä penkistä istuvana mallipokista talonsäntä, ja panna

läiset toverit olivat järjestäneet meille juhllisen vastaanoton. "Saatuhan tietää olosuhteista, jotka aiheuttivat matkamme ja ehdosta, joiden nojalla matka tapahtui, ruotsalaiset toverit samoin kuin venäläiset internationalistit, suuntaryhmiin katsomatta, täydellisesti hyväksyvät menettelymme. Muutammat ruotsalaiset sosialistijohtajat antoivat nimensä kansainväliseen julkutukseen, joka julkaistiin "La Sentinellissa" ennen meidän matkaamme. Mitä tulee toverihimme (niin "lentäiläisiin", kuin "menschivikeihin" ja "dundiläisiin"), niin hekin hyväksyvät katsantokantamme, painavoiston kuin Sveitsiin jääneet jotkut venäläiset internationalistit, jotka pitivät aikaa sopimattomana matkaa varten ja luulivat, että se antaisi aihetta katkaille viittauksille, jotka vahingoittaisivat kansainvälistä liikettä."

Lenin ja hänen matkojoverinsa saapuivat Pietariin huhtik. 17 p:nä. Kuten tunnettu otti Lenin tehokkaasti osaa Pietarin tapahtumia kokoon huhtikuun ajan, mutta viime aikoina on hänen nimensä kokonaan hävinnyt Venäjältä tulevasta sähkösanomista. Huhupuhetta on liikuttanut, että hän on vangittu tai murhattu.

Entiset vallanpitäjät Pietari-Paavalin linnassa

"Rjesh"-lehden kirjeenvaihtaja kertoo laajasti käynnistään Pietari-Paavalin linnan Trubetskojn bastionissa, jonne ei kukaan luovelaista ole tähän saakka päässyt vapaana katsomaan. Kirjeenvaihtaja sai nyt rauhallisesti katsella kaikkia bastionin koppeja, saipa nähdä koppien ovissa olevien aukkojen läpi sinne suljettuja vanhan järjestyksen merkintöitä.

Vieraita päästettiin bastioniin moninkertaisen tarkastuksen jälkeen. Vartiostilat olivat kaikkialla valppaita.

Bastionissa on yli 80 koppeja, joista osa on toisessa ja osa ensimmäisessä kerroksessa. Kävisin — kertoo kirjeenvaihtaja — yhdessä näistä koppeista. Huone on 9 arshinaa pitkä ja 5 arshinaa leveä, jokuinakin korkeaa. Sitä valaisee joulupyyryäinen akkuna, joka on tehty liitet katon rajan. Siitä on mahdotonta katsoa ulos, sillä kaikki kalusto — rautainen sänky ja puinen pöytä — on ruuvattu kiinni seinään. Akkuna on varustettu paksulla rautaristikolla. Ilma on kopissa kosteaa.

Sängyillä on puisten lautojen päällä ohut oikinen matrassi ja samanlainen tuoli. Matrassi on peitetty karkeasta verasta tehdyllä tällä. Vammalla on vesijohtokanava ja välittämättömät terveydenhoidolliset mukavuudet. Siinä on entisten ministerien asunon siustus.

Alkerroksen kopit ovat samanlaisia, mutta niissä on paljon kosteampaa. Tuuntu veden läheisyys, jonka loiske seinää vastaan kuuluu vangin korviin.

Bastionin holvien alla kuuluu joka neljännessä komeasti Pietari-Paavalin linnan tuomikirkon kellojen löynti. Tämä ääni on erittäin terävä ja vaikuttaa hermoihin.

Mitään omia esineitä ei vangeilla saa olla. Ruokansa he saavat yhteisestä siltalappuyhdestä. Mitään poikkeuksia ei vartiosto myönnä. Järjestys on ankara, mutta kohtelu täysin säävyisä. Vanhan järjestyksen tavoista kuten pikasta y.m. ei ole mitään jällellä.

Kirjeenvaihtaja sai nähdä näissä oloissa entisen kamarineidin ja Grigorij Rasputinin ihailijan Anna Vyrubovan, entisen sotaministerin vaimon Katarina Suhomilovinan, ent. ministerineuvoston puheenjohtajan Boris Sturmerin, Nikolai I:sen pahan hengen Aleksander Prottopovin, ent. sotaministerin Wlad. Suhomilovinan ja tunnetun santarnihirttjän Sobjeshshanskin.

Suhomilov tekee raskaan vaikutuksen katsojaan. Hän on lahuttu unko harmeine partoinen, joka törröttää joka taholle. Hän tuljotti samealla katseellaan oressa olevaan piteen "silmiään", jonka läpi häntä katseltiin.

Santarni Sobjeshshanskin loi kolipitkällään sängyssä tupakan savun ympäröimänä. Sturmer istui kumarrassa sängyssään selli oven. Vyrubova istui rauhallisesti sängyssään, tähden aika ajoin ristimerkkejä. Hänen vieressään oli saava. Hän ei ole voinut kävellä ilman saavaa sen jälkeen kun loukkaantui kaksi vuotta sitten tapahtuneessa rautatieonnettomuudessa.

Prottopov käveli nurkasta nurkkaan kiinnittämättä mitään huomiota oven takana tapahtuvaan meluun. Käydessä bastionissa tulee pakostakin muistelleeksi ja ihalleeksi niitä vapaustaistelijoita, jotka vuosikausia viettivät näissä kivihaakuisiin siirtynyt siltä sitten Sobjeshshanskin käsiin, joka häikäilemättä hirtti kymmentään näitä aatteen miehiä. Miltä näyttäneenä hänestä nyt tässä hänelle tutussa kivessä häkissä? — kysyy lopuksi kirjeenvaihtaja.

Toimittaja halutaan

Täten julistetaan aputoimittajan paikka Toverissa toimeensa kykenevien puoluetoverien haettavaksi. Hakijan tulee osata kunnollisesti ainakin englannin- ja suomenkieltä, käsitellä sosialistien periaatteet ja tuntea tämän maan, samoin kuin yleismaailmallistakin työväenliikettä.

Hakemukset vaatimukseen ovat lähetettävät ennen kesäkuun 9 päivää, 1917, osoitteella: Toverin johtokunta, Box 99, Astoria, Ore.

Järjestömme asioita

S. S. Järjestön luennoitsijan Sanna Kannaston matka-ohjelma

Keäkuulla: Portland, 2, 3 ja 4 p. Woodland, 5 ja 6 p. Mt. Solo, 7 ja 8 p. Astoria, 9, 10 ja 14 p. Svensen, 12 ja 13 p. Ilwaco, 16 ja 17 p.

Ilwacosta tulee puhuja Raymondin ja siltä edelleen muille Washingtonin suomalais-asutuskeskeisille paikallisvaltiokomitean ohjeitten mukaan. Toiv. Sanna Kannaston luentoaineet ovat seuraavat: 1) Maatalouskysymys. 2) Unionistinen liike, sen periaatteet ja menettelytavat. 3) Työväen sanomalehdistö. 4) Suomalaisen järjestön merkityksestä.

Jokaista osastoa kehoitetaan järjestämään päiväkursit, jos sellainen suinkin on mahdollista. Päiväkursien aineet ovat:

1) Nuorison kasvatuskysymys. 2) Periaatte ja käytännölliset toimet osastoissa. Osastojen pyydetään ottamaan yllämainittu päiväkurssi huomioon ja järjestämään puhumatilaisuudet siten, että niistä saadaan mahdollisimman parhaat tulokset. Toverille!

Länsipörin piiritoukunkunta.

Pöytäkirja

tehty Wyo. valtion s. s. osastoien keskuskomitean kokouksessa toukok. 18 p. 1917. Saapuvilla olivat N. Lahti, J. Väisänen ja allekirjoittanut.

1 pky. Kirjuriksi poismuuttaneen T. Paavolan tilalle valittiin Lennart Luoto.

2 pky. Kirjuri veloitettiin lähettämään Toverin lehtiä koskevan kiertokirjeen osastolle nyt, kun Toverissa ruvetaan julkaisemaan suomenkielisenä Wyo. valtion tapaturmavakuutuslakia.

3 pky. Jack Väisänen luovutti hallussaan olleet tili kirjat kirjuriolle, joka toimii myös rahastonhoitajana. 4 pky. Tarkastettiin kirjoituskoneiluppjen myyntiin tilit.

Kone päätettiin "vetää" sunnuntai- tai toukok. 20 p. Hannan osaston kokouksessa, ja velvoitettiin kirjuritekemään numerot.

5 pky. Kirjuri osote päätettiin muuttaa seuraavalla tavalla: Lennart Luoto, Box 2, Hanna, Wyo. 6 pky. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin N. Lahti ja J. Väisänen.

Kokouksen puolesta: LENNART LUOTO.

Olemme tarkastaneet ylläolevan pöytäkirjan ja huomanneet oikeaksi. J. A. VÄISÄNEN, NELS LAHTI.

CANADAN S. S. JÄRJESTÖN PUHUJAN KUSTI KOPI-LAN MATKAOHJELMA.

Kesäkuulla: Radway Centre 2-3 p. Lake Cocean 6-7-10 p. Codena Hill 8-9 p.

Osastot ottakaa huomioonne teille määrätty päivä ja jatkakaa huolellisesti puhe- ja kirjallisuuskysymyksiä ja hyvin ilmoittamisesta. Usunta kirjallisuutta puhe- ja kirjallisuutta saavutava, joista samoin kuin lehtitilauksista, lankeaa prosentti Canadian s. s. järjestölle. K. K.

Tehkää ostoksenne niistä liikkeistä, jotka ilmottavat tässä lehdessä \$3.75 vk. ja \$2.00 ½ v.

Nämä hinnat ovat voimassa enään t ä m ä n kuun ajan! Kiiruhtakaapa tilaamaan itsellenne TOVERI.

Kesäkuun ensimmäisestä päivästä alkaen maksaa Toveri \$4.00 koko vuosi ja \$2.25 puoli vuotta. Jos haluatte säästää kaksi "pittää" pankaa tilauksenne heti tulemaan.